

Aqqalu C. Jerimiassen

FM 2020/10

Atassut

26. maj 2020

Politisk Økonomisk beretning 2020.

(Minister for Finanser og Råstoffer)

Vi skal ej vente på, at der bliver væltet, - hvis én vælter vil resten jo også følge med, som en domino effekt.

Ministeren redegør her under indledningen; at der er blevet lagt ressourcer til side, for at de kan holde driften i gang. Man er meget taknemlig for at høre disse ord indledningsvist, da den private sektor jo er den som slæber den tunge del af landets drift. Vi har hørt så mange ubehagelige ord omkring dette, ved netop at der er dukker for mange barrierer op, når de private virksomheder søger om støtte, hvor denne også blev bragt op i pressen, om hvor mange kræfter en selvstændig med firma måtte bruge for blot at kunne søge støtte. Hvorfor mon vi i vores land må have som kendetegn at sætte så mange begrænsninger for at kunne servicere andre? Når vi som individuelle personer skylder penge til myndighederne bruger man som regel alt hvad der er for at få os til at betale omgående, hvor der oven i købet forekommer store konsekvenser hvis fristen er overskredet, hvor ville det dog være glædeligt hvis det også var gengældt fra myndighedernes side, når det gælder om at servicere private virksomheder omgående.

Covid-19 perioden har fyldt en hel del for os alle sammen, hvor der også er massive økonomiske konsekvenser for både myndighederne, samt for almindelige borgere. Efter at have gennemgået tidsmæssige muligheder for potentielle risici for de økonomiske aspekter er der ingen tvivl om det kun vil vare i 3 måneder, hvor man kunne frygte et helt år, hvor landet indkomster rammes markant.

Denne tid understreger ligesom, at der er behov for rigsfællesskabet mere end nogensinde før. Det skal siges, at der ellers er behov for at sætte alle omkostninger for den hastige stræben efter selvstændighed på hold nu, da det jo ellers er mest oplagt at bruge de økonomiske ressourcer på befolkningen, som bør prioriteres.

Lad pengene selv være i drift i denne tid, hvor de finansielle indkomster halter

Vi må lade pengene være i omsætning internt i landet. Vi har ingen grund til at sætte en stopper for udgifter af de igangværende byggerier, - i de større og mindre bosteder vil håndværkere lade pengene selv køre rundt ved at have jobs til rådighed hvis vi ikke fjerner tilskud til de omtalte byggerier.

Atassut mener, at vi sammen bør må danne os en tanke om hvorledes vi kan arbejde for at beholde de finansielle ressourcer internt i landet, - herunder eksempelvis disse (selvom nogle af dem i forvejen er nævnt):

- Vi som er borgere i vores land må selv være turister
- Der må findes muligheder for at vi kan have mere af naturens levende ressourcer som kost, import af fødevarer udefra må holdes så minimalt som muligt.
- I og med at rejsebureauer vil miste en del af deres kommende indtægter kunne det være en mulighed at Naalakkersuisut denne sommer kunne skære 50% fra på billetter for rejsebureauer, og derfra benytte den eksisterende serviceaftale.
- At der sættes fokus og prioritet på grønlandske provianter i butikkerne, og det samme med alt der er blevet dyrket i sydgrønland.

Som Atassut hermed præsenterer et emne, vil det såvel også indstille Naalakkersuisut til at vedtage betalingssystemet for at mindske udgifterne, hvor man på den anden side med aftale med kommunerne kan prioritere at køre en proces for, at få befolkningen til at betale deres gæld i tæt samarbejde med kommunerne.

På nuværende tidspunkt hvor Covid-19 holdes så minimalt som muligt, kan man for hvem som helst der er selvstændig i den private sektor med en branche med tæt servicering af kunder, hvor en stor gruppe mennesker kan forekomme; eksempelvis restauranter, ungdomsklub, samt værtshuse er det trods alt ellers ikke nødvendigt at bibeholde begrænsningen på 100 mennesker i et rum.

Behovet for at sætte turismen i gang igen

Hidtil er turisme den branche som er værst ramt i erhverslivet.

Atassut mener, at der bør være klare og tydelige retningslinjer for hvorledes driften af turismen langsomt kan sættes i gang igen. Den bedste løsning på denne front kan tænkes at være, at de rejsende kan stå for betaling af test for Covid-19 før indrejsen til Grønland uden det behøver at være direkte, forstået på den måde at det kunne indarbejdes således dette købes automatisk når de køber billetter via Air Greenland. Ved dette kan det sikres at have visuelle dokumentationer for hvem og hvornår der har rejst ind og ud af Grønland.

Drift af tilskud

På trods af at drift af tilskud tidligere er nævnt, føler vi fra Atassut, at der atter bør nævnes igen. For at vi måtte sige det på den måde kan vi eksempelvis nævne hvorfor der kun er få erhvervsdrivende som er blevet imødekommet.

Nogle af klagerne har vi været overrasket over fra Atassuts side, netop fordi vi er blevet gjort opmærksom på at en taxa ejer er blevet afvist på baggrund af at vedkommende ikke havde vedvarende indtægter, og på den måde ikke kan påvise regnskab for vedkommendes tab af de finansielle ressourcer. Er vi mon blevet kvalificeret til at sætte barrierer i landet fremfor at se på muligheder? Nu har Greenland Business jo sat en stopper for bevilling til alle nye iværksættere, - at vi befinder os i helt andre omstændigheder nu, behøver ikke at betyde at der sættes en stopper for al servicering. I en tid med økonomisk krise bør vi være taknemlig for enhver der ønsker at blive selvstændig erhvervsdrivende og bør altid støtte dem i deres iværksætteri.

Situationen på fiskerifronten

Fiskeri har i årevis været kernen i vores finansielle indkomst og fortsat er det der holder samfundet kørende.

Når vi står i en situation hvor der er fare for finansielle krise, er det yderst anbefalelsesværdigt at man sætter fokus på at bibeholde jobs for fiskere, - det er jo ikke usædvanligt at der bliver hentet økonomiske ressourcer fra denne front, når der skal ske en udligning indenfor de økonomiske aspekter.

Det er på tide at vi danner os et vidt overblik over nærkyst hellefisk fiskeri, som ikke er så snævert synet, - en konstant uddeling af kvoter der måske kunne se ud til at have en positiv virkning på økonomien kan nemt få konsekvenser på længere sigt, hvor disse kan være aktuelle eksempler, så længe der kun er den mængde kvoter; hvis godkendelser for taxaer i byen forhøjes markant, men at der ikke sker en ændring af mængde brugere, så vil der være flere taxaer hvor økonomien fordeles mere bredt, med den betydning at der så kommer færre penge til de taxa drivende.

Makrelfiskeriet, som man havde så stor lid til er en del mindre end estimeret for nogle år siden, hvor forventningen om forhøjet indtægter af den grund ikke blev realiseret. Vi må derfor ydermere få fornyet estimer, - laks, der i hele verden er så ernæringsmæssigt populære benyttes godt til god indtjening ved laksehavbrug af vores nabolande, og desværre igen er vi slet ikke med på bølgen dér. Der er så mange begrænsninger på laks i vores farvande, at vi alle knap nok når at smage lidt af det og nærmest må være ydmyg overfor det.

For netop at starte op for muligheder for at kunne få flere indtægter bør vi støtte selvstyre ejede Royal Greenland i den udvikling for produktion, hvor produktionen kun vil gavne vores selvforsyning i landet i de kommende år.

Vi vil kunne mindske de potentielle økonomiske konsekvenser af Covid-19 ved netop bedre udnyttelse og produktion af landets ressourcer, hvor det ikke er så tvivlsomt at vi grønlandere kan få nytte af eksporten, - det vil jo være meget mere attraktivt at skulle købe fish-n-chips fra RG fremfor First Price.

Covid-19's berømmelse af arbejdsmarkedet

“Heldigvis” blev der sagt at Covid-19 ikke har ramt arbejdsmarkedet mere end forventet, det skal dog påpeges, om der overhovedet er blevet undersøgt for hvor meget de enkelte virksomheder har mistet af indtægter?

Vi fra Atassut vil eksempelvis påpege, hvor meget skattemæssigt de små firmaer der driver turisme i Ilulissat vil blive ramt, i tilfælde af ændringer af deres estimerede indtægter på nul, på trods af at der ikke er sket så meget skade, hvad angår de personalemæssige ressourcer.

Atassut's holdning om lån

Som tidligere udtalt, på de forrige dage, fra Atassut, - er vi på alle områder imod at vores land vil stå til gæld til evig tid.

På trods af det også er nævnt i begrundelsen, at vi kunne være mere for at tage lån fra staten fremfor, at tage lån fra andre lande. Fra Atassut mener vi bestemt at det vil være bedre at holde pengene internt i rigsfællesskabet, i stedet for at tage lån fra andre lande, som kan have frygtelige konsekvenser til følge, da de jo kører efter mulige indkomster som formål. Vi kan derfor bedre imødekomme Naalakkersuisuts overvejelser omkring Nationalbanken som hører under Kongeriget's varetægt.

At tage lån behøver nødvendigvis ikke have udgangspunkt i at landet skal stå i gæld til udlandet, for her er det også nødvendigt at tage hensyn til samfundet. Vi kan muligt opfordre disse med boligstøtte om at få flyttet disse til banken som boliglån, hvor man på den måde kunne få pengene som ellers skulle afbetales gennem flere år hurtigt ind i landskassen, i denne svære tid.

Udarbejdelse af de tre lufthavne

Vi vil fra Atassut tydeligt sige, at vi ikke er imod lufthavnsbyggeri, dog bør det ellers være en mulighed for at overveje alle forholdene for at minimere alle slags udgifter, - vi vil ikke sige at de skal stoppes, vi vil sog opfordre Naalakkersuisut til at overveje nøje yderligere at undersøge, hvorledes vi kan holde udgifter så minimalt som muligt.

Med disse ord som indslag fra Atassut, tages Politisk Økonomisk beretning 2020 hermed til efterretning.